

**До спеціалізованої вченої ради Д 12.105.03
у Донбаській державній машинобудівній академії
Міністерства освіти і науки України**

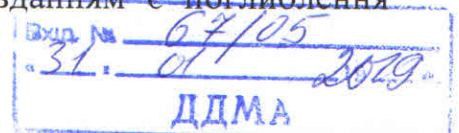
**ВІДГУК
ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА
на дисертаційну роботу Павловського Павла В'ячеславовича
на тему «Формування системи логістичних
бізнес-процесів переробної галузі»,
подану до спеціалізованої вченої ради Д 12.105.03 на здобуття
наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю
08.00.03 – економіка та управління національним господарством**

Детальний аналіз змісту дисертації, автореферату, публікацій та матеріалів впровадження **Павловського Павла В'ячеславовича** на тему «Формування системи логістичних бізнес-процесів переробної галузі» дозволяє сформулювати наступні узагальнені висновки щодо актуальності, ступеня обґрунтованості основних наукових положень, висновків, рекомендацій, достовірності, наукової новизни, практичного значення та загальної оцінки дисертаційного дослідження.

1. Актуальність теми дослідження

Відповідно до Експортної стратегії України («дорожньої карти» стратегічного розвитку торгівлі) на 2017—2021 роки, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1017-р, харчова і переробна галузь України віднесена до перспективних секторів національної економіки з високим попитом на світових ринках. В той же час, переробна промисловість відзначається одним з найнижчих рівнів впровадження управлінських інновацій, що не сприяє її динамічному зростанню, підвищенню конкурентоспроможності, нарощуванню обсягів виробництва й експорту продукції. Одним з перспективних напрямів зниження витрат на всьому шляху просування товару від виробника до споживача, концептуальною основою оптимізації виробничо-комерційної діяльності як на рівні підприємства, так і на рівні галузі сьогодні є її логістизація як системно-інноваційний процес стратегічного управління гнучим розвитком, спрямований на формування галузевої логістичної системи, інтегрованої у національну і глобальну логістичні системи, і заснований на формуванні логістичного стратегічного мислення на рівні галузевого управління і запровадженні інноваційних логістичних технологій. Незважаючи на те, що більшість переробних підприємств в своїй практиці уже роблять певні кроки на шляху до логістизації, проводять аудит бізнес-процесів та впроваджують ряд заходів задля їх оптимізації, значного ефекту на рівні галузі це не дає через їх фрагментарний та несистемний характер.

За таких умов важливим науково-практичним завданням є поглиблення

теоретичних положень, розвиток методичних підходів і розробка організаційних засад щодо інтеграції логістичних бізнес-процесів в оптимальну бізнес-структуру галузевого рівня. На цій підставі тема дисертаційного дослідження Павловського П. В. на тему: «Формування системи логістичних бізнес-процесів переробної галузі», присвяченого розвитку теоретико-методичних та науково-практичних засад формування системи логістичних бізнес-процесів у переробній галузі, заснованих на врахуванні галузевих особливостей багатостороннього партнерства, оптимізації ланцюгів поставок та контролінгу субконтрактних відносин, слід визнати актуальною і своєчасною.

2. Наукова новизна результатів дослідження

Детальний аналіз наукових положень та висновків, представлених у дисертації, авторефераті, опублікованих наукових працях дозволяє зробити висновок, що вони сформульовані автором самостійно, містять елементи наукової новизни та в сукупності відображають оригінальний авторський підхід до формування системи логістичних бізнес-процесів переробної галузі.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретичних засад, удосконаленні методичних підходів до формування системи логістичних бізнес-процесів переробної галузі, що розкрито у низці таких положень.

У першому розділі дисертації *розвинутий* понятійно-категоріальний апарат галузевої економіки за рахунок уточнення поняття «логістичний бізнес-процес галузі» як сукупності взаємопов'язаних логістичних операцій та функцій, що здійснюються учасниками бізнес-середовища з метою реалізації галузевих проектів, збільшення конкурентоспроможності галузі та розвитку регіону її локалізації (с. 58) і визначені особливості структури системи логістичних бізнес-процесів переробної галузі. Автором *удосконалений* теоретичний підхід до розвитку інтегрованої логістики у переробній галузі як концепції мультимодального управління матеріальними потоками, інформаційним обміном та господарськими процесами на галузевому рівні, особливістю якого є використання шерінгових показників для оптимізації галузевих логістичних бізнес-процесів (с. 59-67). Автором *удосконалений* методичний підхід до забезпечення зростання ефективності господарської діяльності суб'єктів переробної галузі на основі формування системи ЛБП в умовах багатостороннього партнерства (с. 70-76).

У дисертації *розвинуто* аналітичне забезпечення процесу субконтрактації в переробній галузі на основі урахування характеру взаємодії між усіма учасниками системи логістичних бізнес-процесів і якісних критеріїв її оптимізації (с. 126-129).

Автором *удосконалений* методичний підхід до реалізації організаційно-інформаційного механізму управління ЛБП переробної галузі, побудованого на двох рівнях (координаційних логістичних груп і координаційної ради переробної галузі) в умовах реального часу з урахуванням кон'юнктури ринку, конкретних цілей контрактора, шерінгових показників діяльності субконтракторів (с. 143-159).

В роботі *розвинуто* методичний інструментарій оцінки впливу логістичної інтеграції на ефективність функціонування переробної галузі з виокремленням як внеску кожного учасника багатостороннього партнерства, так і визначенням синергетичного ефекту від міжрегіональної та міжгалузевої інтеграції (с. 163-173,

178-181). Автору вдалося також *удосконалити* організаційну процедуру контролю за реалізацією бізнес-процесів, виведених на субконтрактацію, що на відміну від існуючих базується на використанні контрольної-логістичного хронографу субконтрактних відносин в процесі постачання і в процесі збуту (с. 184-191).

Таким чином, наукова новизна отриманих в дисертації результатів не викликає сумніву і розкриває внесок автора в економіку і управління національним господарством.

3. Ступінь достовірності й обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, викладених в дисертації

Інформаційною базою дослідження виступали: законодавчі акти Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, дані Державної служби статистики України, фінансово-економічна звітність підприємств переробної галузі, монографічна та періодична література за темою дисертації, результати власних досліджень автора. Основні положення дисертаційної роботи базуються на систематизації, критичному аналізі та узагальненні результатів досліджень провідних вітчизняних й зарубіжних вчених з питань прийняття розробки та реалізації в системі управління логістичними бізнес-процесами переробної галузі. Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» Міністерства освіти і науки України за темою «Організаційні механізми і технології забезпечення інформативності облікових даних в процесі прийняття управлінських рішень» (номер держреєстрації 0115U003311, 2015-2018 рр.).

Методологічну основу дисертаційної роботи склали: система принципів, форм і способів науково-дослідницької діяльності, загальні та спеціальні економічні закони, зокрема закон вартості, закон спадної граничної продуктивності, закон економії часу, фундаментальні положення економічної теорії, теорії ефективності, теорії управління. Наукові положення, висновки і рекомендації, викладені в дисертації, є обґрунтованими і достовірними, оскільки отримані в результаті науково коректного застосування комплексу загальнонаукових, конкретно-наукових і спеціальних методів дослідження, серед яких: узагальнення, аналіз та синтез, економіко-математичне моделювання, функціонально-цільовий підхід, статистичний та порівняльний методи, процесний і ситуаційний підходи, методи сценарного аналізу, абстрактно-логічний підхід.

Достовірність і обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційного дослідження додатково підтверджується їх апробацією на наукових та науково-практичних конференціях різних рівнів, публікаціями у наукових фахових виданнях України та виданнях інших держав, виданнях, що включено до міжнародних наукометричних баз даних.

4. Теоретична цінність та практична значущість наукових результатів.

Теоретична цінність результатів, що отримані у процесі дослідження, полягає в узагальненні та новому вирішенні актуального завдання розвитку теоретичних положень, розробки науково-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо формування системи логістичних бізнес-процесів переробної

галузі в умовах багатостороннього партнерства, а також розвиненні теорії управління та теорії логістики у частині уточнення економічного змісту понять «логістичний бізнес-процес», складових концепцій управління бізнес-процесами.

Наукову цінність мають також удосконалені автором методичні підходи щодо: формування системи ЛПБ в умовах багатостороннього партнерства; формування організаційно-інформаційного механізму управління ЛПБ переробної галузі; оцінки впливу логістичної інтеграції на ефективність функціонування переробної галузі.

Практичне значення для розвитку переробної галузі мають: комплекс заходів з оцінки і вибору субконтрактів рівня постачальник, перевізник, субпідрядник та інших, в залежності від матеріальних, інформаційних та фінансових потреб контрагента, що відбувається на підставі шерінгових показників («онлайн-репутація», «історія активності», «кредитна історія», «індекс довіри», тощо), а також економіко-математична модель формування системи логістичних бізнес-процесів переробної галузі на основі оптимізації ланцюгів постачання за кількісними та якісними критеріями. Практична цінність результатів дисертації підтверджена їх впровадженням в діяльність: Інституту економіки промисловості НАН України (довідка №127/к -188 від 16.04.2018 р.); ТОВ «Інтер Агролайн» (довідка №166 від 13.03.2018 р.), ТОВ «Укрспецвантаж» (довідка №1/18-22 від 12.02.2018 р.), ТОВ «Акрукс Груп» (довідка № 06/16-10 від 26.02.2018 р.).

Окремі положення дисертації використовуються у навчальному процесі ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ) при викладанні дисциплін «Національна економіка», «Регіональна економіка» (довідка б/н від 27.03.2018 р.).

5. Повнота викладення наукових положень, висновків й рекомендацій в опублікованих працях

Публікації здобувача в повній мірі відображають основні наукові результати, концептуальні положення та зміст практичних рекомендацій за підсумками проведеного дослідження.

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано у 11 наукових публікаціях, з яких три – розділи у колективних монографіях, п'ять статей у наукових фахових виданнях України (в т.ч. одна – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз), чотири публікації апробаційного характеру. Загальний обсяг публікацій становить 4,60 ум.-друк. арк.; з яких особисто автору належать 3,64 ум.-друк. арк.

6. Відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційну роботу написано професійною науковою мовою з дотриманням логіки у порядку викладу тексту. Вона характеризується цілісністю й завершеністю, її зміст повністю розкриває мету дослідження й відповідає поставленим завданням наукового дослідження.

Обсяг, структура та оформлення дисертаційної роботи відповідають встановленим вимогам щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

7. Відповідність автореферату змісту дисертації

Автореферат дисертації в стислій формі відображає основні положення дисертаційної роботи, в повній мірі розкриває результати, що отримано у процесі дослідження, ступінь наукової новизни розробок, зміст висновків та практичних рекомендацій за підсумками дослідження та є ідентичним дисертації за своєю структурою.

Структура, зміст та оформлення автореферату відповідають вимогам, що пред'являються до авторефератів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

8. Зауваження та дискусійні положення дисертаційної роботи

Відзначаючи достатньо високий науковий рівень виконаного дослідження, слід відмітити, що деякі положення дисертаційної роботи Павловського П. В. мають дискусійний характер і викликають зауваження.

1. В дисертації виконано детальний аналіз показників діяльності переробної галузі (п. 2.1), однак відсутні пропозиції щодо екологічної безпеки переробного виробництва, проблеми викидів та впливу сучасних функціонально-галузевих бізнес-процесів на навколишнє середовище.

2. Потенційно-можливий поштовх в організації логістичних бізнес-процесів дисертант пов'язує з появою інноваційних шерінгових концепцій в економічному середовищі (с. 129). Потребують додаткових пояснень джерела формування шерінгових показників та ознаки їх впливу на оцінку та вибір субконтрактера.

3. В дисертації здобувач підкреслює необхідність розробки і впровадження системи наскрізного контролінгу в систему управління бізнес-процесами, в той же незрозуміло яким чином запропонований механізм контрольно-логістичного хронографу (с. 183-191) буде давати контрольні сигнали для координації субконтрактних відносин, зокрема у процесі транспортування.

4. Дискусійним є наділення муніципальних органів управління функціями створення та підтримки ресурсу інформаційного забезпечення системи ЛБП і забезпечення своєчасного оновлення баз даних; забезпечення руху інформаційних потоків в середині системи ЛБП та її зв'язку з іншими інтеграційними утвореннями регіону (с. 151). Такі функції не характерні для муніципального рівня управління, відповідні органи не мають кваліфікованих кадрів у цій області, а посадові інструкції працівників муніципальних органів управління не передбачають виконання такого виду робіт і, відповідно, оплати.

5. Досліджуючи процеси формування товарно-матеріальних запасів і організації бізнес-процесів постачання за умов використання механізму субконтрактації дисертант наводить багато переваг для всіх учасників бізнес-системи (с. 75). Для обґрунтування переваг і цілісності уявлення результатів доцільно було провести факторний аналіз впливу запропонованого механізму на скорочення термінів постачання продукції; підвищення продуктивності праці, конкурентоспроможності підприємств та галузі в цілому; економію адміністративного ресурсу тощо.

6. В першому розділі дисертації автор, удосконалюючи теоретичні

скорочення термінів постачання продукції; підвищення продуктивності праці, конкурентоспроможності підприємств та галузі в цілому; економію адміністративного ресурсу тощо.

6. В першому розділі дисертації автор, удосконалюючи теоретичні положення інтегрованої логістики як концепції управління, акцентує увагу на матеріальних та інформаційних потоках. Залишилося незрозумілим, чому фінансові потоки як невід'ємна складова інтегрованого логістичного потоку не отримали уваги автора.

Наведені зауваження не мають принципового характеру, не знижують теоретичної та практичної значущості дисертаційної роботи і не впливають на загальну позитивну оцінку представленої дисертації.

9. Загальний висновок щодо відповідності дисертації вимогам Порядку присудження наукових ступенів.

Дисертація П. В. Павловського на тему: «Формування системи логістичних бізнес-процесів переробної галузі» є завершеним, самостійним, цілісним науковим дослідженням, яке виконано на актуальну тему і в якому вирішено важливе науково-практичне завдання щодо розвитку теоретичних положень, розробки науково-методичних підходів і практичних рекомендацій з формування системи логістичних бізнес-процесів переробної галузі в умовах багатостороннього партнерства.

Дисертація відповідає вимогам пунктів 9, 11, 12 та 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами та доповненнями згідно Постанови від 19 серпня 2015 року № 656), а її автор, Павловський Павло В'ячеславович, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри менеджменту
Донбаської державної машинобудівної
академії МОН України (м. Краматорськ)

І. В. Шкрабак

Підпис д.е.н., доцента, професора кафедри менеджменту засвідчую:

Проректор з наукової роботи,
управління розвитком
та міжнародних зв'язків,
д.хім.наук, професор

М.А.Турчанін